

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 509507

ETAP: Semestr letni

Informacje ogólne:**Prowadzący:** dr hab. Małgorzata Puchalska-Wasył**Organizator:** Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii**Liczba godzin tygodni / semestr:** 2 / 30**Jezyk wykładowy:** Język polski**Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)****Lokalizacja w planach rocznych:** Rok III - Semestr 6**Punkty ECTS:** 2**Forma zaliczenia:** Egzamin**Cele przedmiotu:**

- C1 - Prezentacja implikacji podstawowych złożeń filozoficznych dla badań nad osobowością.
- C2 - Omówienie głównych podejść w badaniach nad osobowością.
- C3 - Przedstawienie istotnych problemów związanych z adaptacją kulturową metod do badania osobowości.
- C4 - Zaznajomienie z najważniejszymi metodami kwestionariuszowymi stosowanymi współcześnie do diagnozy osobowości.

Wymagania wstępne:

W1 - znajomość zagadnień z przedmiotu: Diagnoza psychologiczna

Efekty kształcenia dla przedmiotu:**WIEDZA**

1. Zna miejsce i rolę założeń filozoficznych w nauce o osobowości. Rozumie ich implikacje dla podejścia do badań nad osobowością. - K_W03
2. Zna podstawowe podejścia do badania osobowości - wymienia ich mocne i słabe strony, porównuje. Wie na czym polega adaptacja kulturowa skal. Posiada wiedzę o kryteriach równoważności kwestionariuszy. Zna cele i procedury adaptacji. - K_W04
3. Rozumie i definiuje pojęcia leżące u podstaw konstrukcji prezentowanych metod takie jak np.: osobowość, temperament, cecha, samoocena, lęk- stan versus lęk-cecha itp. - K_W09
4. Wie jakie są podstawowe metody kwestionariuszowe stosowane współcześnie do diagnozy osobowości – jej podstawowej struktury (m.in. EPQ-R, NEO-FFI), temperamentu (PTS, FCZ-KT, EAS-TS), metody ujmujące jej złożoną strukturę (NEO-PI-R, ACL) oraz metody do badania różnych aspektów m.in. samooceny (MSEI, SES), lęku (m.in. STAI), inteligencji emocjonalnej (m.in. INTE). Zna założenia teoretyczne i budowę konkretnych prezentowanych metod diagnostycznych. Posiada wiedzę na temat sposobu ich konstrukcji. - K_W14

UMIEJĘTNOŚCI

1. Potrafi rozpoznawać metody spełniające metodologiczne standardy - K_U08
2. Umie adekwatnie dobrać metody do rozwiązywanego problemu. Potrafi dokonać krytycznej oceny wartości metody diagnostycznej w kontekście postawionego problemu badawczego - K_U05

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

1. Jest świadom mocnych i słabych stron metod w trosce o wiarygodne rezultaty procesu diagnostycznego - K_K06
2. Jest otwarty na poszerzanie kompetencji poprzez uczenie się stosowania metod nowych oraz doskonalenia się w zakresie stosowania metod już znanych. - K_K01

Metody dydaktyczne:

wykład z prezentacją multimedialną

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena niedostateczna:

(W) Student nie zna podstawowych metod kwestionariuszowych stosowanych współcześnie do diagnozy osobowości, ich założeń teoretycznych, sposobu konstrukcji i budowy.

(U) Student nie potrafi dokonać krytycznej oceny wartości podstawowych metod diagnostycznych w świetle przyjętych standardów metodologicznych.

(K) Student nie posiada kompetencji pozwalających ocenić wartość potencjalnych wyników z badania podstawowymi metodami dla rozwiązania postawionego problemu.

Opis zajęć: Diagnostyka osobowości (wykład)

Ocena dostateczna:

(W) Student zna niektóre z podstawowych metod kwestionariuszowych stosowanych współcześnie do diagnozy osobowości, ich założenia teoretyczne, sposób konstrukcji i budowy.

(U) Student potrafi w świetle przyjętych standardów metodologicznych dokonać krytycznej oceny wartości niektórych metod diagnostycznych.

(K) Student w ograniczonym stopniu posiada kompetencje pozwalające ocenić wartość potencjalnych wyników z badania niektórymi metodami dla rozwiązania postawionego problemu.

Ocena dobra:

(W) Student zna większość z metod kwestionariuszowych stosowanych współcześnie do diagnozy osobowości, ich założenia teoretyczne, sposób konstrukcji i budowy.

(U) Student potrafi w świetle przyjętych standardów metodologicznych dokonać krytycznej oceny wartości większości z prezentowanych metod diagnostycznych.

(K) Student posiada kompetencje pozwalające ocenić wartość potencjalnych wyników z badania większością prezentowanych metod dla rozwiązania postawionego problemu.

Ocena bardzo dobra:

(W) Student zna wszystkie prezentowane metody kwestionariuszowe stosowane współcześnie do diagnozy osobowości, ich założenia teoretyczne, sposób konstrukcji i budowy.

(U) Student potrafi w świetle przyjętych standardów metodologicznych dokonać krytycznej oceny wartości wszystkich prezentowanych metod diagnostycznych.

(K) Student posiada kompetencje pozwalające ocenić wartość potencjalnych wyników z badania wszystkimi prezentowanymi metodami dla rozwiązania postawionego problemu.

Treści programowe przedmiotu:

1. Założenia filozoficzne w nauce o osobowości - implikacje dla podejścia do badań nad osobowością.
2. Podejście nomotetyczne i idiograficzne w badaniach nad osobowością.
3. Podstawowe podejścia do badania osobowości: kliniczne, korelacyjne i eksperymentalne.
4. Adaptacja kulturowa skal - kryteria równoważności kwestionariuszy; cele i procedury adaptacji.
5. Prezentacja podstawowych metod kwestionariuszowych stosowanych współcześnie do diagnozy osobowości – jej podstawowej struktury (m.in. EPQ-R, NEO-FFI), temperamentu (PTS, FCZ-KT, EAS-TS), metody ujmujące jej złożoną strukturę (NEO-PI-R, ACL) oraz metody do badania różnych jej aspektów m.in. samooceny (MSEI, SES), lęku (m.in. STAI), inteligencji emocjonalnej (m.in. INTE).
Prezentacja obejmuje: założenia teoretyczne, sposób konstrukcji, ostateczną budowę metod diagnostycznych oraz ich zastosowania.

Literatura:

Literatura uzupełniająca:

1. Anastazi A., Urbina S. (1999). Testy psychologiczne. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
2. Brzeziński J. (1996). Metodologia badań psychologicznych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Drwal R. (1995). Adaptacja kwestionariuszy osobowości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Fecenec D. (2008). Wielowymiarowy Kwestionariusz Samooceny MSEI. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
5. Hornowska E., Kowalik S., Matczak A., Nowak A., Paluchowski W. J., Stasiakiewicz M., Zawadzki B. (2000). Podstawowe metody badawcze. W: J. Strelau (red.). Psychologia: podręcznik akademicki. T. 1, R. 12. s. 437-522. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
6. Jaworowska A. (2005). Inwentarz Stanu i Cechy Lęku dla Dzieci STAI-C. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
7. Jaworowska A., Matczak A. (1998). Test Niedokończonych Zdań Rottera RISB: Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
8. Jaworowska A., Matczak A. (2001). Kwestionariusz Inteligencji Emocjonalnej INTE N. S. Schutte, J. M. Malouffa, L. E. Hall, D. J. Haggerty'ego, J. T. Cooper, C. J. Guldena, L. Dornheim. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
9. Martowska K. (2012). ACL- Lista Przymiotnikowa. Polska normalizacja. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
10. Paluchowski W. J. (2007). Diagnoza psychologiczna. Proces – narzędzia – standardy. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
11. Siuta J. (2006). Inwentarz Osobowości NEO-PI-R Paula T. Costy Jr i Roberta R McCrae. Adaptacja polska. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
12. Sosnowski T., Wrześniewski K., Jaworowska A., Fecenec D. (2006). Inwentarz Stanu i Cechy Lęku STAI. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.

13. Stemplewska-Żakowicz K. (2009). Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna. Gdańsk: GWP.
14. Strelau J., Zawadzki B. (1998). Kwestionariusz Temperamentu PTS. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
15. Zawadzki B., Strelau J. (1997). Formalna Charakterystyka Zachowania - Kwestionariusz Temperamentu FCZ-KT. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
16. Zawadzki B. A., Strelau J., Szczepaniak P., Śliwińska M. (1998). Inwentarz Osobowości NEO-FFI Costy i McCrae. Polska adaptacja. Podręcznik. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
17. Zwierzyńska E., Matuszewski A. (2007). Skala Jawnego Niepokoju „Jaki jesteś” Elżbiety Skrzypek i Mieczysława Choynowskiego. Podręcznik. Warszawa: Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.